

Це інформаційно-довідкове видання має на меті ознайомити представників місцевих громад та громадських організацій, активістів природоохоронного руху з сертифікацією ланцюжка постачання «від виробника до споживача за схемою FSC». Викладена інформація може бути корисною усім, хто цікавиться питаннями невиснажливого лісового господарства, системами лісових сертифікацій, лісовою сертифікацією за схемою FSC.

Видання здійснюється за підтримки компанії **Tetra Pak – Україна** під егідою **Дунайсько-Карпатської програми Всесвітнього фонду дикої природи (WWF-DCP)**

© РМЕО “ЕКОСФЕРА”

© Станкевич-Волосянчук О. І.

© Степчук С.Л.

Ужгород 2010

Що таке лісова сертифікація?

Лісова сертифікація виникла у середині 80 років ХХ ст. завдяки активній діяльності громадських природоохоронних організацій, занепокоєних стрімким скороченням тропічних лісів внаслідок хижацької лісозаготівлі та продажем не-легальної деревини на світових ринках. Проводячи масові акції по всьому світу, природоохоронці бойкотували продукцію, яка була виготовлена з деревини, отриманої у такий спосіб.

Багато компаній, зокрема *Weyerhaeuser*, *McMillan Bloedel*, *Loisiana Pacific* та інші, стали об'єктами критики громадських природоохоронних організацій, внаслідок чого почали втрачати екологічно чутливі ринки Європи та Північної Америки. Результатом спільного пошуку шляхів підвищення довіри до політики та практики лісокористування стала ідея лісової сертифікації – як процедури встановлення відповідності системи ведення лісового господарства наперед визначеним екологічним, соціальним та економічним вимогам (стандартам). Пізніше лісова сертифікація із тропічних лісів поширилась і на ліси бореальної та помірної зони, зокрема на системи ведення лісового господарства Європи та Північної Америки.

Сьогодні найбільш поширеною системою лісової сертифікації є схема FSC (Forest Stewardship Council – Лісової Наглядової Ради (ЛНР, часом перекладають також як Рада Розпорядників Лісів – РРЛ, або Лісова Опікунська Рада – ЛОР)). Ця система включає 10 визнаних у всьому світі принципів та 56 критеріїв сталого ведення лісового господарства, що і є стандартом FSC. Підтвердження дотримання лісогосподарськими підприємствами цих стандартів здійснюється незалежним аудитором – організацією з сертифікації, акредитованою FSC. Процедура сертифікації гарантує незалежність, безпристрасність та об'єктивність оцінки ведення лісового господарства в будь-якій країні.

Наявність такого сертифікату у лісогосподарського підприємства свідчить про те, що продукція надходить із лісів, господарювання в яких здійснюється на принципах невиснажливого (сталого), постійного та безперервного лісокористування, що при веденні лісового господарства враховуються питання охорони довкілля та збереження біологічного різноманіття, інтереси працівників лісогосподарських підприємств та місцевого населення.

Лісова сертифікація – інструмент для становлення і підтримання екологічно, соціально та економічно збалансованого та сталого ведення лісового господарства. Її завданням є запобігти постачанню лісоматеріалів, заготовлених нелегально або з порушенням чинного законодавства та соціальних норм.

Процес лісової сертифікації поширюється і на лісову продукцію. Поява продукції з сертифікованих лісів на світових ринках призвела до формування відповідної групи її споживачів, які вже сьогодні відмовляються купувати вироби з деревини, отриманої у несертифікованих лісах. Отже, сертифікація почала відчутно впливати на конкурентоспроможність підприємств, потоки лісопродукції та кон'юнктуру, особливо на екологічно чутливих ринках.

Типи сертифікатів за схемою FSC

Щоби продавати готову продукцію як сертифіковану за схемою FSC, лісозаготівельник, а також усі інші учасники переробки деревини, мають документально довести аудиторю, що вони використовують саме сертифіковану, а не сторонню сировину. Цей процес називається сертифікацією ланцюжка продукції «від виробника до споживача». Підприємства, які займаються лісовим господарством і лісозаготівлею, отримують один тип сертифікату, а ті, хто купує їхню продукцію, переробляє і продає готовий товар – інший тип сертифікату.

Лісова сертифікація має на меті вдосконалення системи управління лісами та забезпечення доступу споживачів до сертифікованих лісових продуктів.

Розрізняють три типи лісового сертифікату за схемою FSC:

- Сертифікат ведення лісового господарства (FM – Forest Management). Видається лісогосподарським підприємствам різної форми власності без права на використання товарного знаку.
- Сертифікат ланцюжка постачання «від

виробника до споживача» (CoC – Chain of Custody). Відслідковується весь шлях сертифікованої лісової продукції від місця лісозаготівлі до споживача. Маються на увазі всі стадії лісопереробки до готової продукції (окрім підприємств роздрібної торгівлі, які продають вироби безпосередньо споживачу). Деревообробні та паперові підприємства отримують сертифікат і право використовувати товарний знак.

- Спільний сертифікат (FM-CoC) видається підприємству, яке займається веденням лісового господарства чи здійснює лісокористування і яке пройшло сертифікацію не тільки лісогосподарського менеджменту, а й ланцюжка постачання. У цьому разі підприємство має довести, що рух деревини у рамках лісозаготівельного процесу гарантує незмішування сертифікованої та несертифікованої сировини. Підприємство отримує сертифікат і право використовувати товарний знак.

Останнім часом FSC увів так звані змішані сертифікати. Суть таких сертифікатів полягає в тому, що 100 % FSC-сертифікована лісопаперова продукція може змішуватися з так званою контрольованою (Controlled Wood, CW). Тоді товар маркується етикеткою «FSC із змішаних джерел». Сертифікат на контрольовану деревину може видаватись окремо (CW) і разом із сертифікатом CoC або суміщатись із сертифікатом FM. На відміну від сертифікатів FM і CoC, сертифікат CW не дає права окремого маркування продукції, а лише слугує додатком до сертифікату на лісопродукцію зі змішаних джерел.

Термін «контрольована» означає, що джерело походження продукції перевіряється за меншим, ніж при повній сертифікації, числом критеріїв. Всього таких критеріїв п'ять: 1) нелегальна деревина відсутня; 2) деревину заготовлено без порушення громадянських прав; 3) деревина не заготовлюється у лісах, де внаслідок нераціонального господарювання існує загроза збереженню особливих цінностей; 4) деревина не заготовлюється на ділянках, переведених у плантації інтенсивного лісовирощування, чи нелісових землях; 5) деревина не походить із лісів, де вирощують генетично модифіковані дерева.

До сьогодні в Україні сертифікати ведення лісового господарства (тип FM) отримали такі лісогосподарські підприємства (таблиця 1):

Область	Лісогосподарське підприємство	Сертифікат		Площа, га
		номер	статус	
Житомирська	Радомишльське	SGS-002712	діючий	26768
	Новоград-Волинське	SGS-002786	діючий	29270
	Малинське	SGS-002704	призупинений**	28770
	Словечанське	SGS-003565	призупинений	66451
	Городницьке	SW-003214	діючий	32871
Закарпатська	Усі підприємства Закарпатського ОУЛМГ*	SGS-2273	діючий	496426
Чернігівська	Група підприємств: Городянське Холминське Семенівське	SGS-004924	діючий	105376
	Добрянське	SW-003692	діючий	41069
Львівська	Усі підприємства Львівського ОУЛМГ	SGS-002711	діючий	176586
Чернівецька	Усі підприємства Чернівецького ОУЛМГ	SGS-005465	призупинений	478200
Волинська	Маневицьке	SW-004070	діючий	52540

* ОУЛМГ – обласне управління лісомисливського господарства, підпорядковується Державному комітету лісового господарства України.

** Призупинений – статус сертифікату, який означає, що на даний час незалежним органом сертифікації FSC дія сертифікату призупинена через невідповідність принципам і критеріям ведення лісового господарства за стандартом FSC даними лісогосподарськими підприємствами.

На сьогодні в Україні сертифікат ланцюжка постачання «від виробника до споживача» (тип CoC) мають такі деревообробні підприємства (таблиця 2):

Область	Підприємство	CW***	Сертифікат
Закарпатська	«ЕНО Меблі»		SW****-2167
	Перечинський лісохімкомбінат		SGS-2900
	«ІНТЕР-Каштан-Теквуд»		SGS-004888
	«Сведвуд Україна»	+	SW-003689
	ПП «СІО»		SGS-006958
Рівненська	«ОДЕК Україна»		ICILA-090
Івано-Франківська	ТОВ ВКФ «Техноліс»		SGS-007041
	ТОВ «Сінтра»		SGS-006962
Львівська	СП ТОВ «АГРОДЕРЕВ»		SW-004748
Житомирська	ТОВ «Дніпровуд»	+	SW-004878

*** Сертифікат на контрольовану деревину. Його видано, разом із сертифікатом CoC, підприємствам, відміченим знаком «+».

**** Назва сертифікаційного органу, який видав сертифікат. У цьому випадку сертифікат видали три сертифікаційні компанії – SW (SmartWood), SGS та ICILA (див. наступні розділи).

Для чого потрібна сертифікація ланцюжка постачання «від виробника до споживача»?

У лісовій галузі істотними ризиками є екологічно та соціально безвідповідальне лісокористування, коли лісозаготівля провадиться з порушенням екологічних та соціальних норм. Наявність сертифікату є свідченням того, що лісопаперова продукція виготовлена без подібних порушень. Це принципово важливо на тих ринках, де враховується зокрема й екологічність продукції.

Сертифікація є ефективним засобом запобігання також нелегальних рубок, оскільки вся отримана із сертифікованих лісів деревина маркується відповідним способом та супроводжується документами, які унеможливають підміну. Отже, споживач, купуючи товари з такої деревини, впевнений у її походженні. Лісова сертифікація стає свого роду пропуском до «елітарного клубу» споживачів, яких об'єднує спільна ідея розвитку екологічно відповідального виробництва та соціально-етичного маркетингу.

Лісовий сертифікат ланцюжка постачання «від виробника до споживача» – пропуск на екологічно чутливі ринки

Нині західні екологічно чутливі ринки поряд із вимогами щодо якості продук-

ції, дотримання умов постачання та ціни висувають вимоги щодо легальності та відповідального відношення до лісозаготівлі, а також щодо прозорості постачання деревини, з якої виготовляється кінцева продукція. Споживач у Західній Європі чи США не купить товар з деревини чи целюлози, якщо на ньому немає знаку сертифікації. Більше того, останнім часом країни Євросоюзу роблять більш жорсткими заходи запобігання потраплянню на їхні ринки нелегальної чи несертифікованої деревини.

Якщо врахувати, що у наш час екологічно чутливими стають ринки не тільки у розвинених країнах світу, але й у країнах, що розвиваються, стає зрозумілим, чому сьогодні варто говорити про лісову сертифікацію в Україні.

Аналіз ринку сертифікованої лісопродукції вказує на її серйозні конкурентні переваги, зокрема:

- підвищення дохідності зовнішньоекономічної діяльності лісогосподарських підприємств – покупці готові платити дещо вищу ціну за таку продукцію;
- розширення доступу на екологічно чутливі ринки збуту;

Що таке «зелена мода»

і чому у країнах Західної та Центральної Європи, а також Північної Америки споживачі обирають сертифіковану лісову продукцію?

- налагодження прямих та довгострокових партнерських стосунків, які передбачають роботу без посередників;
- підвищення позитивного іміджу лісогосподарських підприємств та деревообробних компаній як «екологічно спрямованих» підприємств.

Окрім **економічних переваг** у цьому процесі існують ще **соціальні переваги**:

- наближення рівня соціальних стандартів лісогосподарського виробництва до європейських

екологічні або лісівничо-технологічні переваги:

- вдосконалення практики ведення лісового господарства та лісозаготівель;
- отримання новітніх знань і навичок ведення екологічно орієнтованого лісівництва.

Наразі у світі більш як 400 компаній, які працюють на ринку лісоматеріалів, об'єдналися у міжнародну мережу закупівельних груп. Закупівельні групи – це компанії, які створюють добровільні об'єднання і зобов'язуються купувати деревину та лісоматеріали, отримані винятково із сертифікованих лісів.

У нинішній час наші споживачські апетити зростають із шаленою швидкістю, та лише дуже невелика кількість людей уявляють, який вплив на природу має наш сучасний, передусім, матеріальний стиль життя. Завдяки громадським екологічним організаціям (передусім всесвітнього рівня – WWF, Green Piece – та іншим, більш локального рівня), засобам масової інформації, світовій науковій спільноті й освітнім закладам зародився напрям світосприйняття й стилю життя, головна ідея якого – дружити з навколишнім середовищем, відмовляючись від надмірного споживання, тобто бути ecofriendly. Такий тренд набирає обертів і вже став атрибутом буття багатьох людей у країнах Західної Європи, США та Канади.

Показати себе «другом довкілля» – невід'ємна частина сучасного маркетингу для всіх світових брендів і компаній. Фірми, що себе поважають, закуповують зошити, блокноти, книги, олівці, папір та поштові конверти тільки за умови, що вони виготовлені з продуктів вторинної переробки або з сертифікованої лісової

продукції. Те саме – з меблями: деревина переробляється вторинно чи принаймні походить із сертифікованих лісів. Навіть будинки зводять тільки з сертифікованих лісопилматеріалів. Але найголовніше для «друга довкілля» – зменшити споживання первинної сировини. Тому, у так званих «зелених офісах», працівники ретельно збирають старий папір і віддають його на вторинну переробку, пам'ятаючи, що 1 тонна макулатури зберігає від вирубування 17 дерев; 10 тонн макулатури зберігає 1 га лісу; 1 га лісу очищує 18 млн. кубометрів повітря та забезпечує киснем 200 людей.

Бути ecofriendly – це не тільки модно, а й вигідно. Люди економлять на опаленні й освітленні помешкань, а завдяки вторинній переробці зменшуються витрати економіки країн на видобуток сировини. Зелений стиль життя відкриває також велике поле для розвитку екобізнесу – енергозберігаючі технології, виробництво пакунків із матеріалів, які швидко розкладаються, екотуризм тощо.

«Зелена мода» позначилась і на ринках лісової продукції. Громадяни у західних суспільствах відчувають себе відповідальними за стан лісів на планеті й готові, навіть, заплатити дещо вищу ціну за товар, виготовлений з сертифікованої деревини. При цьому вони мають впевненість, що ця деревина була вирощена й заготовлена без порушення прав місцевого населення, соціальних прав працівників лісового господарства, без порушення екологічних норм лісозаготівлі, та не призвела до винищення лісового середовища і його мешканців. А головне – що ця деревина є легальною.

Сьогодні найбільш екологічно чутливими ринками лісової продукції є ринки Швейцарії, Нідерландів, Німеччини та Великобританії. Також розвиненими і привабливими для збуту сертифікованої лісопродукції є ринки Швеції та Фінляндії. Саме на ринках цих країн велика увага приділяється екологічно чистому походженню деревини та соціальним гарантіям її отримання. Незважаючи на велику кількість сертифікатів типів **FM** та **CoC** у Польщі та країнах Балтії, переважає більшість їхньої сертифікованої продукції експортується.

Органи сертифікації за схемою FSC, які сьогодні діють в Україні

Нині в Україні діють такі сертифікаційні органи:

- **«NEPCon»** (офіційний представник акредитованої FSC програми "SmartWood").

Контактна особа в Україні **Олеся Каспрук**

Контакти: ok@nepcon.net;

моб. +38 050 370 31 04

- **ІП «SGS Україна»**

(представник Швейцарської Групи SGS).

Контактна особа з CoC сертифікації в

Україні **Олексій Дунець**

Контакти: ua.lviv@sgs.com;

моб. +38 050 395 23 68; www.ua.sgs.com

Як до лісової сертифікації можуть бути залучені громадські організації, наукова громадськість, місцеві громади?

- **ТОВ «Лесная сертификация»**

Контактна особа в Україні **Сергій Розвод**

Контакти: sergiy_rozvod@ukr.net;

моб. +38 067 251 75 05

- **ICILA**

Контактна особа **Mr. Marco Clementi**

Контакти: FMCOC@icila.org;

тел.: + 39 039 3300 232;

факс: + 39 039 3300 230; www.icila.org

- **ТОВ «Контрол Юніон Україна»**

Контактна особа **Олексій Качковський**

Контакти: тел./факс: +38 044 235 67 01

akachkovskiy@controlunion.com.ua;

- **ВАТ «БЮРО ВЕРИТАС Україна»**

Контактна особа

Володимир Мельниченко

Контакти:

vladimir.melnichenko@ua.bureauveritas.com;

тел.: +38 044 490 29 79;

факс: +38 044 496 86 62

До лісової сертифікації за схемою FSC може бути залучений будь хто, хто є зацікавленою стороною, тобто той, кого може стосуватися діяльність лісогосподарських підприємств. Зазвичай це місцеві громади, території котрих межують з лісовими землями, громадські організації, які займаються природоохороною діяльністю, захищають інтереси місцевого населення тощо, науковці, які займаються вивченням лісової екології, екологічними аспектами лісової економіки, збереженням біорізноманіття, заповідною справою тощо.

Аудит – процедура оцінки відповідності системи ведення лісового господарства у лісогосподарському підприємстві принципам та критеріям FSC. Аудит здійснюється незалежними аудиторами – фахівцями з питань ведення лісового господарства, біології або екології з акредитованих FSC сертифікаційних органів. Аудит здійснюється із залученням усіх зацікавлених сторін (державних установ, місцевих громад, представників природоохоронних неурядових організацій, деревообробних підприємств тощо).

Зацікавлені сторони, згідно з процедурою лісової сертифікації за схемою FSC, залучаються до цього процесу вже на початковій стадії – на етапі проходження попереднього аудиту. Для того, щоб бути залученим до цього процесу необхідно заявити про себе у сертифікаційні органи, які діють в Україні (див. попередній розділ). Перед тим, як розпочати попередній аудит ведення лісового господарства лісгоспом, який знаходиться на території проживання чи діяльності зацікавленої сторони, представник сертифікаційного органу зв'язується з кожним для отримання неупередженої інформації про дотримання лісгоспом відповідних соціальних та екологічних норм у веденні своєї діяльності.

Попередній аудит. Здійснюється одноразово аудитором акредитованої FSC організації перед проходженням основного аудиту з тим, щоби ознайомити адміністрацію підприємства з вимогами та процедурою лісової сертифікації та переконатися, що система ведення лісового господарства в лісах, які пропонуються для сертифікації, принципово не суперечить визначеним стандартам FSC.

При проходженні процедури основного аудиту представник сертифікаційного органу зустрічається з зацікавленими сторонами для уточнення отриманої попередньо інформації. Підтвердження, наприклад, негативних фактів у практиці ведення лісового господарства, які різко суперечать принципам FSC, можуть вплинути на рішення сертифікаційного органу і відмову у видачі сертифікату FSC.

Основний аудит. Здійснюється одноразово; проводиться детальний аналіз господарської діяльності підприємства, який включає огляд документації, польові візити, інтерв'ю з зацікавленими сторонами, в тому числі з представниками місцевих громад. Процесу основної оцінки передують етапи налагодження контактів з потенційними зацікавленими сторонами, метою якого є виявити та вияснити певні застереження, які виникають у ході господарської діяльності підприємства. Зауваження, які виникли під час основного аудиту поділяються на основні та неосновні (другорядні). Не виконавши основних зауважень, підприємство не може отримати сертифікату.

Такою ж є процедура залучення зацікавлених сторін під час наглядового аудиту.

Наглядовий аудит. Здійснюється систематично після видачі сертифікату власнику або розпоряднику лісу (наприклад, держлісгоспу). Якщо сертифікат видавався з умовою ліквідації певних недоліків, виявлених у веденні лісового господарства під час основного аудиту, звертається особлива увага на їх усунення. У разі невиконання лісгосподарським підприємством виявлених аудитором невідповідностей, сертифікат може бути призупинено чи відкликано.

Таким чином місцеві громади, громадські організації та науковці можуть впливати на управління лісовим господарством, але тільки у рамках лісової сертифікації за схемою FSC. Це означає, що лісова

сертифікація за схемою FSC пропонує дієвий механізм впливу громадськості на діяльність лісогосподарських підприємств – норму, якої немає у вітчизняному лісовому та природоохоронному законодавстві. Отже лісова сертифікація сприяє також прозорості та демократизації процедур прийняття рішення у лісовому господарстві України.

Що споживачеві потрібно знати про маркування сертифікованої лісопродукції?

Існують три види етикеток, якими маркують продукцію FSC:

- етикетка «FSC 100 %» або «FSC Pure» визначає продукцію, у якій 100 % матеріалу отримано із FSC-сертифікованих лісів. Нею можна маркувати продукцію із декларацією «FSC Pure».
- етикетка «FSC зі змішаних джерел %» або «FSC Mixed Sources» визначає продукцію, виготовлену із суміші FSC-сертифікованого, вторинного та/або контрольованого матеріалу. Цією етикеткою маркують продукцію із декларацією «FSC Mixed Credit» або «FSC Mixed X %», де X дорівнює або перевищує 70 %.
- етикетка «FSC вторинно перероблене» або «FSC Recycled» визначає продукцію,

100 % матеріалу якої є вторинним, при цьому не менше 85 % якої є вторинним «після споживача» (можуть бути також відходи виробництва). Нею можна маркувати продукцію із декларацією «FSC Recycled Credit» або «FSC Recycled X %», де X дорівнює або перевищує 85 %. Відповідний відсотковий вміст вторинного матеріалу «після споживача» має бути вказано всередині значка вторинної переробки.

При виробництві груп FSC-сертифікованої продукції можна використовувати такі види первинних та вторинних матеріалів:

Матеріал, придбаний у FSC-сертифікованої компанії

FSC-чистий матеріал
«FSC Pure»

FSC-змішаний матеріал:

«FSC Mixed Credit»
або «FSC Mixed X %».
Якщо використовується
остання декларація, то тільки
X % об'єму чи ваги матеріалу
вважається «FSC Mixed», інше
– «FSC Controlled Wood»

FSC-вторинно перероблений матеріал:

«FSC Recycled Credit» або
«FSC Recycled X %».
Якщо використовується
остання декларація, то тільки
X % об'єму чи ваги матеріалу
вважається «FSC Recycled»,
інше – «FSC Controlled Wood»

FSC-контрольована деревина

«FSC Controlled Wood» –
деревина, закуплена у
компанії з сертифікованим
ланцюжком постачання або
у компанії, яка пройшла
аудит за стандартом
контрольованої деревини

Системи контролю FSC-сертифікованої продукції

Перевідна система контролю має на увазі компанії, які займаються торгівлею кінцевої продукції та виробництвом FSC-чистої продукції (наприклад, для дистриб'юторів, лісопильних підприємств, лісоторгових підприємств, друкарень).

Придбаний матеріал з FSC-декларацією продається з тією ж FSC-декларацією. Матеріали з різними FSC-деклараціями, змішані між собою, продаються з FSC-декларацією, яка покриває усі інші (вона відображатиме різні категорії матеріалів продукції). Наприклад, «FSC Recycled» + «FSC Mixed» = «FSC Mixed». Якщо матеріал із FSC-декларацією «FSC Controlled Wood» змішується з матеріалом із FSC-декларацією «FSC Pure», то такий продукт компанії, що працює за перевідною системою контролю, **не маркується** знаком FSC.

Процентна система контролю підходить компаніям, які виготовляють продукцію із деклараціями «FSC Mixed» та «FSC Recycled», але не підходить для торгівлі готовою продукцією. Рекомендується лісопильним підприємствам, підприємствам первинної та глибокої переробки, друкарням.

FSC-декларація – це повідомлення, яке FSC-сертифікована компанія розміщує на рахунках, виділяючи повністю або частково FSC-сертифіковану продукцію. За типом FSC-декларації визначається, чи можна маркувати продукцію етикеткою FSC. Якщо продукція не відповідає вимогам для маркування FSC, але супроводжується FSC-декларацією, то вона може бути використана в ході подальшої переробки компаніями з сертифікованими ланцюжками постачання.

Продукція з різними FSC-деклараціями змішується і вся 100 % продається з відсотковою FSC-декларацією (наприклад, «FSC Mixed X %»). Процентний склад визначає кількість первинного FSC-матеріалу та/або кількість вторинного матеріалу «після споживача», що міститься в продукції. Решта матеріалу має бути перевірена і підтверджено як FSC-контрольована деревина. Для матеріалів, куплених з відсотковою FSC-декларацією, тільки вказаний у відсотках вміст матеріалу (X %) може бути використаний для подальших розрахунків. Для того, щоб продукцію можна було маркувати етикеткою FSC, відсоток вмісту матеріалу в FSC-декларації має дорівнювати або перевищувати 70 %.

Кредитна система контролю використовується компаніями, які виготовляють

продукцію із деклараціями «FSC Mixed» та «FSC Recycled». Не підходить для торгівлі готовою продукцією та друкарень. Підходить радше лісопилним підприємствам та підприємствам первинної та глибокої переробки.

Продукція з різними FSC-деклараціями змішується і продається з кредитною FSC-декларацією (наприклад, «FSC Mixed Credit»). Тільки частина продукції продається з FSC-декларацією. Вона має

дорівнювати частці FSC-сертифікованого або вторинного «після споживача» матеріалу, який міститься у готовій продукції. Решту матеріалу має мати підтверджене походження і продаватись як FSC-контрольована деревина. Для матеріалів, куплених із кредитною FSC-декларацією, весь такий матеріал може використовуватися для подальших розрахунків. Матеріал з кредитною FSC-декларацією маркують етикетками «FSC Mixed Credit» та «FSC Recycled Credit».

Публікації РМЕО «ЕКОСФЕРА» на тему «Стале ведення лісового господарства та лісова сертифікація»:

1. Інформаційно-довідкове видання **«Ліси Українських Карпат»**, 2004 рік, тираж 1 000. Автор: Станкевич О. Зміст: основні питання структури та функціонування лісових екосистем, практика ведення лісового господарства в Українських Карпатах, стале використання лісових ресурсів. Спрямовано на широке коло читачів.
2. Інформаційно-довідкове видання **«Лісова сертифікація за схемою FSC»**, 2006 рік, тираж 2 000. Автор: Станкевич-Волосянчук О. Зміст: інформація про історію і причини виникнення лісової сертифікації, як світового процесу та її суть. Викладення та пояснення принципів та критеріїв лісової сертифікації за схемою FSC. Спрямовано на широке коло читачів.
3. Інформаційно-довідкове видання **«Стале ведення лісового господарства»**, 2008 рік, тираж 1000. Автори: Станкевич-Волосянчук О., Волосянчук Р. Зміст: основи та принципи сталого лісового господарства. Спрямовано на журналістів, природоохоронців, широку громадськість.
4. Інформаційне ілюстроване видання **«Мертва деревина – живий ліс»**, 2008 рік, тираж 1000. Редактор: Волосянчук Р. Зміст: значення мертвої деревини для збереження видового біорізноманіття у лісах. Спрямовано на широке коло читачів.
5. Інформаційно-довідкове видання **«Сертифікація ланцюжка постачання «від виробника до споживача» за схемою FSC»**, 2010 рік, тираж 1 000. Автор: Станкевич-Волосянчук О. Зміст: інформація про історію і причини виникнення лісової сертифікації, як світового процесу та її зміст. Викладення суті та порядку сертифікації лісової продукції. Спрямовано на працівників деревообробної галузі.
6. Інформаційно-довідкове видання **«Сертифікація лісової продукції: чому ринки бувають екологічно чутливими?»**, 2010 рік, тираж 1 000. Автор: Станкевич-Волосянчук О. Зміст: інформація про історію і причини виникнення лісової сертифікації, як світового процесу та її зміст. Викладення суті сертифікації лісової продукції та появи екологічно чутливих ринків. Спрямовано на широку громадськість.

Для підготовки публікації були використані матеріали, розміщені на веб-сайтах:

www.booksite.ru/forest/forest/actual/3.htm

www.wwf.ru/data/publ_period/forest_mag20/21.pdf

www.mplho.mobyce.com/sertific.php

<http://blogforbuilder.ru/oborudovanie/lesnaya-sertifikaciya-v-ukraine-sostoyanie-i-perspektivy.html>

<http://www.lesprominform.ru/jarchive/articles/itemprint/933>

<http://www.zapkarells.ru/files/fsc.doc>

<http://www.mplho.mobyce.com/sertific.php>

http://vestnik.mstu.edu.ru/v09_3_n23/articles/13_besk.pdf

www.ut.net.ua/art/168/0/1209/

Сертифікація лісової продукції: чому ринки бувають екологічно чутливими?

Інформаційно-довідкове видання

Текст: Оксана Станкевич-Волосянчук

Редакція: Роман Волосянчук

Макет, верстка, дизайн: Сергій Степчук

Ці видання можна безкоштовно
отримати в офісі РМЕО «ЕКОСФЕРА».

Контакти:

88000 Ужгород, вул. Кошицька 7,
тел./факс: +38 0312 615852,
e-mail: ekosphera@hotmail.com

Корисні сайти:

www.ncsu.nauu.kiev.ua
www.fleg.org.ua
www.panda.org/uk
www.fsc.org/
www.hcvf.org/
www.ekosphera.org

ЕКОСФЕРА – регіональне молодіжне екологічне об'єднання, створене у січні 1999 року.

Головною метою організації є активізація природоохоронного руху через проведення екологічних досліджень, еколого-просвітницьку роботу та представлення інтересів й захист екологічних прав громадян Карпатського регіону.

Окремі проекти охоплюють Карпатський Єврорегіон (Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька області України, Словаччина, Угорщина, Польща, Румунія) та всю Україну.

Сьогодні ЕКОСФЕРА є партнером:

Інституту Сталих Спільнот (США) у проекті “Мережа громадянської дії в Україні” (ISC/UCAN), організації FISE (Польща) у проекті “Академія місцевого розвитку”, організації Intercooperation (Швейцарія) у проекті “Швейцарсько-український проект розвитку лісового господарства у Закарпатті, Україна – FORZA”, Волинського Ресурсного Центру (Україна) у проекті “Розвиток місцевих ресурсів”, WWF (Австрія)

та учасником:

Асоціації „Мережа за сталий розвиток Закарпаття”,
Європейської асоціації “Дунайський Енвіроментальний Форум”,
Робочої групи “Карпатський Регіон”,
Робочої групи “Екологічна Освіта”,
Робочої групи “Довкілля та ЗМІ”
Української Річкової Мережі

Напрямки діяльності ЕКОСФЕРИ:

1. Еколого-просвітницька діяльність: екологічна освіта та виховання учнівської молоді, проведення екологічних таборів, розвиток “зеленої” журналістики, видання літератури методичного та природоохоронного спрямування.
2. Екологічні дослідження: громадський екологічний моніторинг та експертиза, проекти зі збереження біорізноманіття, вивчення і збереження водних та лісових екосистем.
3. Сприяння сталому розвитку місцевих громад: покращення комунальних послуг, енергозбереження, розвиток сільського зеленого та екологічного туризму, пропаганда органічного сільського господарства.
4. Природоохоронна адвокація: представлення інтересів та захист екологічних прав громадян.